

§ 12

Översyn av ersättningssystem för hemtjänst

Yttrande till kommunstyrelsen

Beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsledningskontoret har utarbetat ett förslag till nytt ersättningssystem inom hemtjänsten. Förslaget innebär att det nuvarande systemet med ersättning för bedömda timmar förändras så att utföraren istället ersätts för faktisk utförd tid. Det nya ersättningssystemet föreslås börja gälla från 1 januari 2014. För att ersättning efter utförda timmar ska vara möjlig föreslås också att ett tidsredovisningssystem införs.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning är positiv till förslaget. Det nya systemet är tydligare och enklare att förstå. Hänsyn behöver dock tas till att ersättningssystemet kan komma att innebära ökade kostnader för beställarsidan inom äldreomsorgen samt även vissa merkostnader för hemtjänstutförarna.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 12 augusti 2013.

Dnr 354-2013-1.5.1

Förslag till beslut

Lars Svärd m.fl. (M), Malin Strid m.fl. (FP), Hans Tjernström (C), Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezais (V) föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom förvaltningens förslag.

Jessica Jorntun m.fl. (MP) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Forts. nästa sida

Forts. § 12

Reservation

Jessica Jormtun m.fl. (MP) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”Att överlämna följande som remissyttrande till kommunstyrelsen.

Det nuvarande systemet för ersättning till hemtjänstutförarna har svagheter. Därför välkomnar vi den översyn som nu gjorts och förslaget till nytt system för ersättning och tidsregistrering.

De hittillsvarande ersättningsnivåerna har visat sig vara för låga, något som har haft negativa effekter för både kvaliteten i omsorgen om de äldre och för vårdpersonalens arbetsmiljö. Även modellens otydlighet har medfört svårigheter för såväl utförare som biståndshandläggare och har bidragit till att uppföljningen inte kunnat bli tillräckligt noggrann.

Det föreslagna nya systemet, som mer liknar dem som tillämpas i andra kommuner, fokuserar på den hemtjänst som faktiskt utförs. Det blir tydligare för alla berörda vad som beslutats och vad som utförts. En ny teknisk lösning för rapportering kommer att innebära en säkrare uppföljning. Det är viktigt att följa upp kvaliteten i omsorgen, inte enbart fokusera på antalet utförda timmar.

Nyordningen förutsätts genomföras omsorgsfullt och med en noggrann uppföljning. Beredskap ska finnas för eventuella justeringar.”

Särskilt uttalande

Eva Fagerhem m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande.

”Socialdemokraterna är i grunden positiva till ett nytt ersättningssystem inom hemtjänsten. Dagens sätt att organisera hemtjänsten och ersättningen som följt med har lett till att flera seriösa och duktiga aktörer valt att säga upp avtalet med Stockholms stad då de anser att de inte kan utföra sina åtaganden på ett fullgott sätt. Att bättre anpassa ersättningssystemet för verkligheten är bra. Däremot finns fortfarande en rad problem inom hemtjänsten i Stockholm så som den borgerliga majoriteten valt att organisera den.

Forts. nästa sida

Forts. § 12

Som Äldrecentrum visar i sin utvärdering av det nuvarande LOV-systemet är det många äldre som upplever att det är svårt att välja. I vår stadsdel finns för närvarande 206 utförare. Informationen som ges på kommunens hemsida och som ska visa på skillnaderna mellan olika verksamheter visar tvärtom så stora likheter att det blir mycket svårt att välja. Det är ingen slump att många utförare valt namn som börjar på bokstaven A – då man hamnar högt upp i listan på detta sätt.

Samtidigt leder mängden utförare till kvalitetsproblem som Äldrecentrum konstaterar i sin utvärdering:

’Ett viktigt syfte med LOV var att genom ökad mångfald, nå bättre kvalitet. Det har inte gått att finna någon forskning som visar om detta har uppnåtts. Ett område som uppmärksammas är att valfrihetssystem gynnar resursstarka individer i förhållande till mer resurssvaga. Ett annat område gäller risker förknippade med att ha ett stort antal utförare. Bland annat tog Socialstyrelsen i en rapport 2011 upp att det faktum att det finns många utförare försvårar för vårdgivarna att samordna vården och omsorgen. Något som är avgörande för kvaliteten på vården och omsorgen om allra mest sjuka.’

I stora stycken är förslaget om ett nytt ersättningssystem och underlaget från SLK också en anklagelseakt mot det nuvarande systemet enligt LOV. Systemet har missgynnat de seriösa som inte fuskar medan det har gynnat andra aktörer. Nu ska höjningen finansieras genom att de som fuskar inte ska få betalt för timmar som inte utförs. Detta samtidigt som SLK konstaterar att många äldre inte får den omsorg som de har rätt till och att ökande kostnader till stor del har uppstått för att tiden för gång/transporter ökat mellan brukarna. Kompensationen, som är välkommen, införs nu till stor del till för att kompensera ökad transporttid samtidigt som man inte gör något åt grundproblemet.

I spåren av en extremt liberal marknad, dålig kontroll, svårigheter för äldre att välja följer alltså missförhållanden som inte är norm – men ändå alltför vanliga. Samtidigt skapar mängden utförare också problem ur perspektivet resurser.

Det nya systemet bör värderas närmare när man ser tillämpningsföreskrifterna (som ännu inte finns). Utfallet såväl för staden som för brukarna bör analyseras innan systemet definitivt sjösätts. Likaså bör systemet värderas utifrån administrativ börda för personalen.”

Forts. nästa sida

Forts. § 12

Särskilt uttalande

Carita Stenbacka Tenezakis (V) anmälde ett särskilt uttalande.

”Vänsterpartiet välkomnar översynen och vi lämnar inget annat förslag till beslut.

Ersättningen ska vara baserad på utförd tid istället för beviljad tid. Då beräknas den debiterbara tiden att sjunka, vilket innebär att utrymme inom befintlig ram finns för att höja ersättningen per tjänst i jämförelse med idag. Det är naturligtvis bra.

Vänsterpartiet tror att lika viktigt som ett skarpere ersättningssystem för att komma tillrätta med överdebiteringar, lika viktigt är att ändra i LOU och LOV så att det går att ställa krav på företagen att de inte är vinstsyftande utan återinvesterar överskott.

Viktigt är också att i förfrågningsunderlag ställa tydliga krav på personalens utbildningsnivå och anställningsförhållanden så att de pengar som tillförs hamnar där de ska. För att göra detta behöver vi inte vänta på en förändrad lagstiftning – det kan vi göra redan i dag.

I den bästa av världar kommer hemtjänsten ha kvalificerad personal som till största delen är fastanställd på heltid och har generöst med tid för brukarna. Vi har lång väg dit, och sannolikt behövs många fler insatser.

Ersättningen som den är uträknad idag bygger på ett genomsnitt av hur situationen ser ut idag. Eftersom denna situation varierar starkt så betyder det sannolikt att en del företag med långa avstånd mellan brukarna kommer att missgynnas, medan en del företag med slimmade personalkostnader kommer att gynnas. Motsvarande missgynnande gäller hemtjänstdistrikt i tätbebyggda respektive geografiskt utsträckta områden. Just därför är det viktigt att även förfrågningsunderlaget blir skarpere. Personalkostnaderna är beräknade på den genomsnittliga lönen för omvårdnadspersonal i staden. Då vår målsättning borde vara mer kvalificerad personal, en mer attraktiv arbetsgivare där fler vill arbeta inom äldreomsorgen samt slutligen en strävan mot generellt mer jämställda löner i Stockholms stad så är den genomsnittliga lönen sannolikt en för låg ambitionsnivå. Vi utgår från att vi får tillfälle att återkomma till frågor om ersättningar och förfrågningsunderlag.”
